

Ernstige fiscale fraude en antiwitwas objectief bekeken ...

De afgelopen weken heeft een wetsontwerp al onze aandacht opgeëist omdat het nefaste gevolgen heeft voor de uitoefening van ons beroep. Bovendien garandeert het geen efficiëntere strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Het wetsontwerp houdende dringende bepalingen inzake fraudebestrijding werd ondertussen goedgekeurd door de Kamer.

Tot nu toe

Om de volledige draagwijdte van dit wetsontwerp te begrijpen, herinneren we de externe accountant en/of de externe belastingconsulent eraan dat ze in het kader van de antiwitwaswetgeving verplicht zijn bij de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI) melding te doen van de feiten waarvan ze weten of vermoeden dat die verband kunnen houden met het witwassen van geld afkomstig uit fiscale fraude. Zoals we uitvoerig hebben besproken op onze nieuwe website over het witwassen van geld, is die meldingsplicht momenteel slechts van toepassing in geval van “ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanismen of procedés van internationale omvang worden aangewend”, in de zin van artikel 28 van de wet van 11 januari 1993. Om te bepalen of er al dan niet fraude wordt gepleegd, werd in het Koninklijk Besluit van 3 juni 2007 een lijst van 13 indicatoren opgenomen. Volgens de CFI-inlichtingennota van 8 maart 2010 zijn deze indicatoren slechts een extra hulpmiddel om ernstige en georganiseerde fiscale fraude op te sporen. Ingeval er daadwerkelijk een vermoeden bestaat van het witwassen van geld afkomstig uit ernstige en georganiseerde fiscale fraude moet dit ter kennis worden gebracht van de CFI. Het feit dat slechts een van deze indicatoren voorkomt, vereist niet au-

tomatisch een dergelijke verplichting tot melding. Dit werd uitdrukkelijk bevestigd door het Grondwettelijk Hof in zijn arrest nr. 102 van 10 juli 2008.

Binnenkort

Wat staat er in de nieuwe wet? De notie ‘ernstige en georganiseerde fiscale fraude...’ in artikel 28 van de wet van 11 januari 1993 wordt gewijzigd door de minder duidelijke en minder precieze notie ‘ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd’. In de Kamerdocumenten lezen we dat “de ernst van het fiscale misdrijf kan worden beoordeeld op basis van de aanmaak en/of het gebruik van valse stukken, maar ook het omvangrijke bedrag van de verrichting en het abnormale karakter van dit bedrag gelet op de activiteiten of het eigen vermogen van de cliënt, alsook het voorkomen van een van de indicatoren van het Koninklijk Besluit van 3 juni 2007”. Volgens de nieuwe definitie van fiscale fraude wordt de graad van organisatie een criterium voor de ernst. Die graad is echter niet noodzakelijk om fraude te kwalificeren.

Met andere woorden: naast het voorkomen van enkele van de 13 indicatoren, moet de CFI voortaan ook onmiddellijk op de hoogte gebracht worden wanneer witwaspraktijken verbonden met ernstige fiscale fraude worden vastgesteld, ongeacht of die laatste al dan niet georganiseerd is en dus al dan niet afkomstig is van ingewikkelde mechanismen of procedés van internationale omvang. Het toepassingsveld van de meldingsplicht wordt op die manier gevoelig uitgebreid.

Wat moeten we hiervan denken?

Hoewel het moeilijk is om in het beperkte kader van dit editoriaal alle bezwaren tegen deze wijziging grondig te be-

spreken, kunnen we ze in twee afzonderlijke categorieën verdelen. Uiteraard willen we hierbij de gegrondheid en het noodzakelijke karakter van de strijd tegen de fiscale fraude niet in twijfel trekken:

– Principes en voorspelbare effecten

1) *Schending van het principe van gelijkheid en niet-discriminatie.* En dat in vergelijking met advocaten die zich immers grotendeels kunnen beroepen op de uitzondering van juridisch advies om zichzelf te ontslaan van de meldingsplicht, en met alle andere personen die er prat op gaan dat ze fiscaal advies geven zonder ook maar lid te zijn van een gereguleerd beroep. We wijzen er nogmaals op dat alleen onze titels van accountant en/of belastingconsulent beschermd zijn. Om het even wie mag in België fiscaal advies geven, mits hij de titel van accountant en/of belastingconsulent niet gebruikt, wat vrij vaak gebeurt. Het Instituut is bezorgd over het feit dat de versterkte procedure alleen van toepassing is op de gereguleerde beroepsbeoefenaars. Deze situatie schendt het principe van gelijkheid en niet-discriminatie, waarvan de absolute naleving meermaals wordt benadrukt door het Grondwettelijk Hof. Bovendien wordt de draak gestoken met de regels van de vrije concurrentie.

2) *Invoering van een onzekerheidszone en van rechtsonzekerheid.* “Het omvangrijke bedrag van de verrichting en het abnormale karakter van dit bedrag gelet op de activiteiten of het eigen vermogen van de cliënt” leidt tot een subjectieve beoordeling en tot een ongelijkheid tussen de cliënten op het vlak van de meldingsplicht. Bovendien versterkt het de juridische vaagheid die de notie ‘ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd’ omvat.

3) *Het pedagogische karakter van onze relatie met de cliënt wordt in twijfel getrokken.* De draagwijdte van de vandaag veelgebruikte mogelijkheid om onze cliënten te ontmoedigen illegale praktijken te hanteren, zal *de facto* in het gedrang komen door de uitbreiding van het toepassingsveld van de meldingsplicht en door het automatische karakter van die plicht. De accountant en/of de belastingconsulent wordt zijn voorrecht ontzegd om zijn cliënt te waarschuwen en te heroriënteren wanneer hij wordt geconfronteerd met een mogelijke fiscale fraude.

– Efficiëntie

De wijziging van de wet zal er niet alleen toe leiden dat onze cliënten naar andere niet-gereguleerde beroepsbeoefenaars zullen stappen die niet onderworpen zijn aan de antiwitwaswetgeving. De administratieve last die ver-

bonden is aan het verhoogde aantal meldingen, zal hoe dan ook toenemen. Wij vrezen bovendien dat deze wijziging in werkelijkheid niets zal veranderen aan de efficiëntie van de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. De 70 aangiftes van vermoeden van fiscale fraude die onze accountants en/of belastingconsulenten in 2011 hebben ingediend bij de CFI, zijn niet alleen van kwalitatief hoog niveau, ze zijn proportioneel gezien veel talrijker dan deze die blijken uit de beschikbare statistieken van Frankrijk en Duitsland. Twee buurlanden die meer inwoners tellen dan België.

Ten slotte willen we ook opmerken dat de Europese Commissie momenteel aan een vierde AML-richtlijn over de term ‘fiscal crime’ werkt. Het lijkt ons dan ook wat voorbarig om nu al de draagwijdte van de notie ‘ernstige fiscale fraude’ in de antiwitwaswetgeving te willen invoeren.

Onze reactie

De drie Instututen hebben in samenspraak verschillende overleginitiatieven genomen.

1) Steunend op deze gegronde argumenten stuurden we daags voor de ministerraad van eind maart 2013 een geargumenteerde en gestructureerde e-mail naar de eerste minister, de vice-eerste ministers en de staatssecretaris voor de strijd tegen de fiscale fraude, om hen onze bezorgdheden hieromtrent over te maken. We hebben nog geen positief antwoord ontvangen.

2) Vervolgens was het, ondanks een aandachtige opvolging van dit dossier, niet meer mogelijk om amendementen in te dienen en werd de tekst in een mum van tijd goedgekeurd door de Commissie Financiën van de Kamer. We waren dus genoodzaakt om een e-mail te sturen naar alle leden van de Commissie Justitie om een hoorzitting te vragen en om zo een uitstel van stemming te vragen. Omdat er al een akkoord was in de regering, was er geen meerderheid om ons verzoek te worden gehoord in te willigen. We betreuren dat de tekst werd gestemd zonder dat we de mogelijkheid kregen om onze argumenten mondeling over te brengen. Toch kregen we door onze aanwezigheid in de Kamer de kans om te overleggen met de heer John Crombez, staatssecretaris voor de bestrijding van de sociale en de fiscale fraude.

3) We hebben een geargumenteerde nota met onze bezwaren gestuurd naar de senatoren van de Commissie Financiën. Daarin legden we uit waarom deze wetwijziging zijn doel mist en een goed werkend systeem, waarvan we de exacte draagwijdte kennen, bemoeilijkt. Dit document, dat raadpleegbaar is op onze website en dat de steun geniet van het FVIB, heeft de respectievelijke standpunten niet veran-

derd, en het project werd in het kader van het regeerakkoord door de Commissie Financiën meerderheid tegen oppositie goedgekeurd.

Ons onderhoud met John Crombez

De ondervoorzitter, Bart Van Coile, en ik hebben een constructief gesprek gehad met John Crombez, staatssecretaris voor de bestrijding van de sociale en de fiscale fraude. We hebben hem onze standpunten en bezorgdheden overgemaakt. De staatssecretaris beloofde ons dat hij aan de CFI verduidelijkingen gaat vragen over de draagwijdte van de notie 'ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd'. Daarnaast kunnen de drie instituten van de economische beroepsbeoefenaars eventueel deelnemen aan het volgende College van de strijd tegen het witwassen.

De staatssecretaris was eveneens bezorgd dat heel wat fiscale tussenpersonen niet onderworpen worden aan een deontologie en geen verplichtingen hebben in het kader van de antiwitwaswetgeving. Deze kwestie zal worden bestudeerd.

Op het vlak van de strijd tegen het witwassen van geld hebben we nogmaals benadrukt dat we de laatste jaren veel inspanningen hebben geleverd om onze leden te vormen en te informeren. We hebben bijvoorbeeld een cliëntenacceptatie- en opvolgingsbeleid ingevoerd, gebaseerd op de 'risicogeoriënteerde aanpak'. Als we de beschikbare statistieken met het aantal meldingen per inwoner vergelijken met deze van onze belangrijkste buurlanden, dan hoeven onze leden niet onder te doen voor hun Franse of Duitse confraters. De staatssecretaris luisterde eveneens aandachtig naar ons voorstel om in de toekomst de wet van 11 januari 1993 van toepassing te brengen op alle fiscale tussenpersonen, al dan niet ingeschreven op een lijst.

In het kader van de inspanningen, de vormingen en de toetsing met betrekking tot de gegronde strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme zal deze kwestie regelmatig aan bod komen. ●

Benoît Vanderstichelen
Voorzitter

Bart Van Coile
Ondervoorzitter